

Äntwert vum Minister fir Landwirtschaft, Wäibau a ländlech Entwécklung op d'parlamentaresch Fro n° 6686 vun den éierbaren Deputéierten André Bauler a Gusty Graas

1. Gëtt et de Moment schon am Landwirtschaftsministère, iwwer dee vun enger Baueregewerkschaft revendiquéierten Agrarsommet eraus, eng Klima-Task-Force, déi zesumme mam Secteur no längerfristige Léisunge sicht?

Op Basis vum lëtzebuenger Klima Gesetz (Loi modifiée du 15 décembre 2020 relative au climat) sinn folgend Gremien vun der Regierung en Place gesat ginn:

- Comité interministeriell pour l'action climat
- Plateforme pour l'action climat et la transition énergétique
- Observatoire de la politique climatique

Den Ministère fir Landwirtschaft, Wäibau a ländlech Entwécklung ass am Comité interministeriell vertrueden an eng intern Consultatioun vun den Diskussiounen an dësem Comité fënnt am Ministère statt.

Weiderhin huet de Regierungsrat den Här Dr. Andrew Ferrone als Member vum Observatoire de la politique climatique (OPC) nominéiert an d'Memberen vum OPC hunn den Här Ferrone als hiren President designéiert. Den Här Ferrone leet den Service fir Meteorologie bei der Verwaltung fir technesch Servicer vun der Landwirtschaft (Administration des services techniques de l'agriculture, ASTA).

Finalement, wollten mir och nach dorop hiweisen dass Regierungsmemberen och Vertrieder vun den Landwirtschaftlechen Secteur zweemol op en Klimadësch-Landwirtschaft invitéiert hunn:

- Den éischten war den 9. März 2020 am Sennenger Schlass, op Invitatioun, vum Staatsminister an dem Minister fir Landwirtschaft, Wäibau a ländlech Entwécklung an en Presenz vun der Ministerin fir Ëmwelt, Klima an nohalteg Entwécklung an dem Minister fir Energie a Landesplanung.
- Den zweeten war den 11. Oktober 2021, am Kader vun der éischter lëtzebuenger Klima Expo, an op Invitatioun vun der Ministerin fir Ëmwelt, Klima an nohalteg Entwécklung, dem Minister fir Landwirtschaft, Wäibau a ländlech Entwécklung an dem Minister fir Energie a Landesplanung.

Den zweeten Klimadësch, war vun engem Austausch op Niveau vun Staatsbeamten vun den 3 concernéierten Ministère an Vertrieder aus dem landwirtschaftlech Secteur suivéiert ginn, fir verschidden méi technesch Sujeten ze verdéiwen.

2. Wa jo, wéi ass dës Grupp organiséiert a wat sinn déi éischt Konklusiounen, déi scho gezu gi sinn? Wat wieren déi zukünfteg Aarbechten, déi kuerzfristeg entaméiert misste ginn?

Am Kader vum integréierter nationale Energie- an Klima Plan fir den Zäitraum 2021-2030, huet sech Regierung folgend Aktiounspunkten ginn, fir d'Emissiounen vun Zäregasen an der Landwirtschaft erfzesetzen. Hei en Iwwerbléckt iwwert déi Haaptpunkten déi an der Landwirtschaft fir gesinn sinn an un därer Ëmsetzung geschafft gëtt:

Eng éischt Grupp vu Moosnamen sollen d'Reduktioun vun der Benotzung vu Stickstoffdünger an, lokal, an e puer Fäll souguer d'Verzicht op Stickstoffdünger fërderen. Dës Moosnamen enthalen

Agrar-Emwelt Moosnamen, déi am Kader vun der Gemeinsamer Landwirtschaftspolitik vun der EU (CAP) definéiert sinn.

Eng zweet Grupp vu Mesuren betrëfft d'Applikatioun vun organeschen Dünger a Mineraldünger. Dës ginn am Kader vun den landwirtschaftlechen Ëmwelt Moosnamen an der NEC-Direktiv ëmgesat, an féieren zu enger Reduktioun vun den Zäregasemissioune.

D'Energiequell Biogas wäert am Sënn vun der Kreeslafwirtschaft weider gefërdert ginn. Hei sollen organesch Dünger vun Déieren prioritär a Biogasanlagen benotzt ginn, fir gläichzäiteg d'Emissiounen vum Methan ze reduzéieren.

Eng Rei Moosnamen am Kader vun de landwirtschaftleche Ëmwelt Moosnamen wäerten zu enger Extensifikatioun vum landwirtschaftleche Grondverbrauch féieren, besonnesch a sensibelen Beräicher. Ausserdeem gesäit de Koalitionsaccord fest, datt d'Bio-Landwirtschaft bis 2025 op d'mannst 20% vun der landwirtschaftlecher Notzfläch erreecht (an 100% bis 2050), wat zu enger Extensifikatioun vun der Landwirtschaft bäidréit.

Eng Weiderentwécklung vun der Berodung wéi och d'Diversifikatioun vun den ugebueden Berodungsmoduler, déi eng Klima frëndlech a resistent Landwirtschaft promovéieren, ass eng weider Moosnam, déi zur Reduktioun vun den GHG-Emissiounen bäidroen wäert.

D'Vermeiden vu Liewensmëttel Verschwendung mécht och en entscheidenden Bäitrag zur Reduzéierung vun Emissiounen. D'Campagnë "Antigaspi" muss weidergefouert a verstärkt ginn, fir Verschwendung laanscht déi ganz Liewensmëttelkette ze vermeiden.

Nieft dem Bësch bitt de Landwirtschaftssektor d'Méiglechkeet CO₂ aus der Atmosphär ze bannen. Fir d'Bildung vum Humus als Kuelestoffspeicher méi cibléiert ze fërderen, ginn an engem Fuerschungsprojet déi néideg Richtlinnen ausgeschafft. An dësem Beräich sinn och en Réi landwirtschaftlech Ëmwelt Moosnamen virgesinn, déi Kuelestoff hëllefen ze bannen. Och d'Agroforstwirtschaft bitt an dësem Kontext en Potential.

D'Landwirtschaft ass awer net nëmmen vun den Reduktiounen vun den Zäregasen betraff, mee muss sech doriwwer eraus och un den Klimawandel upassen. An dësem Kontext huet d'Regierung 2018 eng Strategie an en Aktiounsplang ugeholl ewéi d'Adaptatioun un Auswierkunge vum Klimawandel zu Lëtzebuerg fir d'Period 2018-2023 soll gemaach ginn. Dës Strategie huet ënner anerem d'Drëchenperioden als ee vun de groussen Impakter fir den landwirtschaftleche Sektor identifizéiert.

An dësem Kontext ass den Ubau vun neien Aarten a Zorten déi méi resistent géint Dréchant sinn als de beschte Wee identifizéiert ginn fir d'Landwirtschaft sech un d'Veerännerung kann upassen. Zu Lëtzebuerg ginn op den Versuchsfelder vun der Administration des services techniques de l'agriculture (ASTA), dem Lycée technique agricole (LTA) an dem Institut fir Biologesch Landwirtschaft an Agrarkultur (IBLA) all Joers an dësem Bereich regional Zortenversich ugeluecht.

Bauern kréien dësweideren recommandéiert d'Gamme vu Kulturen auszebauen an d'Rotatioun an d'Buedembearbeitung unzepassen.

All dës Moosnamen reduzéieren d'Auswierkung vum den Dréchenten déi duerch den Klimawandel wäerten zouhuelen, awer erlaben leider net ganz den Niveau vum den Rekolte ze errechen, déi een géif kréien, wa kee Waasser Defizit do wier.

Weider Mesuren aus dësem Strategie an Aktiounsplang fir d'Landwirtschaft un de Klimawandel un ze passen, betreffen de Monitoring an d'Kontrollen vum Schädlingen an Krankheeten, déi di landwirtschaftlech Kulturen betreffen.

Et sief drun erënnert, dat de Landwirtschaftsministère och schonns zënter Joeren finanziell Ennerstëtzen ausbezillt fir landwirtschaftlech Betriber déi eng Mehrgefahrenversecherung ofschléissen an sech sou géint klimabedingten Ernteausschlag ofsécheren.

3. Opgroung vum Fudderemangel an eenzele Branchë vun der Landwirtschaft, gesäit den Här Minister d'Gefor, datt dës Wanter scho Vei muss ofgebaut ginn, well et ze deier mam Fiddere gétt?

Et ass eng Tatsach dat et dëst Joer souwuel bei der Produktioun vum Grondfudder op den Wiesen an Weeden, ewéi och bei der Silomaisproduktioun, zolidd Ertragseinbussen hei zu Lëtzebuerg weinst der Dréchant gouf. Ob awer dowéinst am Wanter elo muss, de manière générale Vei ofgebaut ginn, ass am Moment schwéier viraus ze gesinn.

4. Wat fir Kulturen sollten an Zukunft hei zu Lëtzebuerg besonnesch geförderert ginn, fir besser duerch d'Klimakris ze kommen? Wat sinn an deem Kontext d'Perspektive vun eiser Landwirtschaft?

Et ginn eng Réi vum drechenrésistenten Kulturen, di och zu Lëtzebuerg schonns ugebaut ginn: Sorhum, (*Sorghum bicolor*), Sonnenblumen (*Helianthus annuus*), Lisère (*Medicago Sativa*) Hirsearten (*Panicaceae*) an och eng Réi Futtergrieser.

D'Landwirtschaft muss an Zukunft an hiren Ubaupraxisen nach méi flexibel ginn. Dat heescht: Eng méi grouss Rotatioun vum den Kulturen, an och den Ubau vum méi verschiddenen Kulturen, fir dat den Risiko vum Ertrags- an Qualitéitsverloschter duerch virum allem Dréchant mee och extremen Nidderschlag op méi Kulturen opgedeelt gétt. Hei gétt zum Beispill den Fruchtfolgeprogramm vum Landwirtschaftsministère finanzéiert, fir eng gewëss Anbaudiversifizierung ze schafen.

Zousätzlech ginn och nach Programmer mat reduzierter Buedembearbechtung gefërdert, zum Beispill den Mulchsaatprogramm. Zil vum Programm ass et den Erosiounsrisiko ze miniméieren. Donieft gëtt duerch manner Buedembewegung manner Buedemwaasser verluer.

Et lafen och Projeten fir méi dréchantolerant Kulturen hei am Land ze testen. Sou zum Beispill Sorghumhirse, eng Planz aus dem mediterranen Klima, déi natierlech vill méi héich Uspréch un Temperatur huet ewéi Weess oder Mais.

Perspektive vun eiser Landwirtschaft am Kontext vum der Klimakris sinn: D'Erweiterung vun den Rotatiounen fir méi divers opgestallt ze sinn, och den Ubau vun néien méi dréchantoleranten Kulturen. Am Fall vun méi Evenementer mat Virsummerdréchant ass et Zil, Wanterfiichtegkeet am Buedem besser ausnotzen, dat heescht beim Ubau vun Summerkulturen mat minimal Buedembearbechtung, fir den Maximum un Buedemwaasser konservéieren. Am Allgemengen gëllt natierlech och den Ubau vun Zorten déi hei am Land an Zorteversich gepréift ginn an duerch hir Resultater recommandéiert ginn.

Lëtzebuerg, den 20. September 2022

De Minister fir Landwirtschaft, Wäibau a ländlech Entwécklung,

(s.) Claude HAAGEN